

N:o 26.

Ank. till Riksd. Kansli den 28 Febr. 1868, kl. 1 e. m.

Andra Kammarens Tillfälliga Utskotts (N:o 4) Utlåtande N:o 5, i anledning af väckt motion (N:o 135) om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, rörande befrielse för alla fartyg under nio nylästers dräktighet och sex fots djupgående att, vid utklarering till utrikes ort, taga lots och erläggga lotspenningar.

Under förmälan hurusom, enligt Kongl. Förordningen af den 9 Juli 1862, fartyg äro skyldige att vid utklarering till utrikes ort erläggga lotspenningar, antingen lots begagnas eller ej, fastän manskapet på de mindre fartyg, hvilka idka sjöfart på grannländerna, känner farvattnet lika väl som lotsarne — har Herr *G. E. Widell* uti en till Utskottet remitterad motion föreslagit, att, då ofvannämnda lotstvang är hårdt och onödigt, emedan det betungar en fraktfart, som idkas med ringa förtjenst, och det afser att gynna lotspersonalen, som blifvit försedd med skäligen löner, Riksdagen inginge till Kongl. Maj:t med en underdånig skrifvelse i ofvan anförda syftning.

Kongl. Förordningen angående lots- och fyrinrättningen i riket af den 9 Juli 1862, jemförd med Kongl. Kungörelsen af den 11 April 1867, ålägger i allmänhet fartyg och båtar, som till utrikes ort afgå, att begagna lots och frikallar i § 2 från denna skyldighet endast:

a) vid fart inrikes orter emellan, Kronans såväl bevärade, som obebärade fartyg, af mindre än 8 fots djupgående;

Bih. till Riksd. Prot. 1868. 8 Saml. 2 Afd. 2 Band. 7 Häft.

b) enskild person eller bolag tillhörigt Svenskt eller till kustfart här i riket berättigadt utländskt ångfartyg, som gör regelbundna resor endast emellan Svenska och Danska orter vid Öresund;

c) Skånska och Danska färjemans-båtar, icke öfverstigande tre nyläster;

d) andra Svenska och Danska båtar af samma lästetal, då de användas till sjöfart emellan Svenska och Danska orter vid Öresund.

e) fiskköpare i Stockholm tillhörige fisksumpar af högst fem nylästers dräktighet, då dessa farkoster för öfverförandet af fisk användas i färd till eller från Finland och Åland.

I § 3 mom. 4 stadgas derjemte: »Fartyg, som ligga mindre djupt än 6 fot, erlægga lotspenningar — — — — såsom för 6 fots djupgående».

Bland ofvan citerade få undantag, som lindra lotstvangen för den sjöfart, som eger rum mellan Sverige och grannländerna, Danmark och Finland, saknar man något, som afser att bereda lika behöflig lättnad för den sjöväga samfärdseln med Norge, det grannrike med hvilket vi dock äro aldra närmast förbundne. Från gränsorten Strömstad klagas ock öfver: att skärgårdsbefolkningen, som med smärre fartyg och ringa förtjenst idkar fraktfart på Norge och *der* är befriad från lotstvang, måste, vid utklaring från Strömstad, för hvarje resa med ett fartyg, som ligger 6 fot djupt eller än mindre, till lotsarne erlægga 3 R:dr 65 öre, hvilket utgör en ganska kännbar afbränning på den lilla frakten. Denna klagan synes ock Utskottet ganska befogad; men det återstår att tillse, huruvida den rättighet, som tillkommer lotsarne att uttaga lotspenningar af fattige sjöfarande, hvilka icke hafva af nöden, ej heller råd, att taga lots, kan i någon mån inskränkas, utan att lotsarne genom en sådan inskränkning beröfvas sin utkomst.

Inom Utskottet har, rörande denna fråga, den upplysning vunnits: att till lotsarne utgå från de af sjöfarten inflytande fyr- och båkumgälderna fasta löner, hvilka jemte de vexlande och tillfälliga inkomster, som de bereda sig genom lotsning, i allmänhet göra lotsarnes ställning förmånligare och mera betryggad än deras vederlikars bland fiskare och sjömän. Lotsarnes löner äro, med afseende å den större eller mindre inkomst de äro i tillfälle bereda sig genom lotsning, indelade i tre klasser med två lönegrader i hvarje, nemligen en löneklass med 300 R:dr i första och 200 R:dr i andra lönegraden, en med 200 och 120, och en med 120 och 60 R:dr.

Den minsta lönen tillfaller lotsarne på sådana lotsplatser, t. ex. inloppen till Stockholm och Göteborg, der förtjensten genom lotsning är störst. Efter hvad sålunda upplysts, förekommer det Utskottet klart: att en lättnad för sjöfarten genom befrielse från skyldigheten att till lotsarne erlægga *utgående* lotspenningar, då icke lotsbiträde anlitas, är billig och behöflig, samt kan, utan förnärmande af lotsarnes skäligen rätt och utan Statsverkets besvärande med ersättnings anspråk från deras sida, medgifvas, helst sjöfarten redan, genom erläggande af fyr- och båkumgälder, skattar till lotsväsendet, och lotsarne af dessa medel kunna, genom uppflyttning i högre löneklass eller på annat sätt, beredas ersättning för minskad lotsförtjenst, om sådant på någon station undantagsvis kunde anses behöfligt.

Ehuru alltså ett fullkomligt uttagande af detta steg, nemligen befrielse för den i många hänseenden missgynnade sjöfarten från utgående lotstvång, visserligen kunde vara påkalladt, och behöfvet af lotsarnes tillsyn för att förekomma olaga lastning icke mera, efter exporttullarnes borttagning, är för handen såsom skäl för åläggandet att taga lots vid utgående; så vill dock Utskottet nu inskränka sig till den hemställan att, — i likhet med hvad förra Riksdagen i en liknande fråga, nemligen »i anledning af väckt motion om befrielse från infartspenningar för vissa fartyg» i en underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t yttrat om den inhemska sjöfarten, att den, »särdeles den, som eger rum med de mindre fartygen, synes vara i behöf af all den lindring i afgifter, som densamma billigtvis kan beredas», —

Riksdagen uti underdånig skrifvelse anhåller, det Kongl. Maj:t täcktes låta vidtaga sådan åtgärd, att alla fartyg, som icke öfverstiga antingen nio nylästers dräktighet eller sex fots djupgående, varda vid utklarering till utrikes ort befriade från skyldigheten att taga lots och erlægga utgående lotspenningar.

Stockholm den 28 Februari 1868.

På Utskottets vägnar:

G. C. Witt.
